

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015 ISO/IEC 27001:2013
1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛ.: (+3592) 8119-443, ФАКС : (+3592) 81 19572, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

Проект!

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

ОТ

ЛАЗАР ЛАЗАРОВ – ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ОТНОСНО: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на заетостта

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане от Министерския съвет проект на решение за одобряване на Закон за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на заетостта (ЗИД на ЗНЗ).

Предложеният проект на ЗИД на ЗНЗ е разработен от работна група, включваща експерти на МТСП, МОН, Агенцията по заетостта, представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище и др.

С настоящите предложения за изменения и допълнения в Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ) се цели повишаване ефективността на активната политика по заетостта; насърчаване участието на пазара на труда, по-бързата и устойчива заетост на безработни лица от групите в неравностойно положение; подпомагане адаптацията на работното място; по-ефективно администриране на процедурите по подбор, насочване и устройване на работа; повишаване гъвкавостта на инструментите за удовлетворяване потребностите на работодателите от работна сила; повишаване качеството на предоставяните от Агенцията по заетостта услуги за заетост и обучение; намаляване на административните разходи както за

работодателите, така и за дирекциите „Бюро по труда“ свързани с посредническите услуги по заетостта и обучението; преобразуване на държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“ в административна структура.

По данни от административната статистика на Агенцията по заетостта, през ноември 2022 г. равнището на безработица е 4.43%. Регистрираните безработни лица са 145 431. Броят на продължително безработните лица с регистрация в бюрата по труда над 1 година е 31 044. Относителният им дял в общата структура на безработните лица е 21.3%. Към 30 ноември 2022 г. безработните младежи до 29 г. са 17 342 (11.9% от общия брой), а безработните лица над 50-годишна възраст – 59 818 (41.1% от общия брой). Данните от административната статистика на Агенцията по заетостта, за периода януари-ноември 2022 г., относно реализацията на насърчителните мерки, насочени към уязвимите групи, показват малък брой включени безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда, в т.ч.:

- наемане на безработни лица до 29-годишна възраст в заетост са включени 344 лица (чл. 36, ал. 1 от ЗНЗ);
- наемане на младежи с трайни увреждания, включително военноинвалиди, както и младежи, ползващи социални или интегрирани здравно-социални услуги за резидентна грижа, завършили образованието си в заетост са включени 5 лица (чл. 36, ал. 2 от ЗНЗ);
- наемане на непълно работно време на безработни лица до 29-годишна възраст, с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 12 месеца в заетост са включени 12 лица (чл. 36а от ЗНЗ);
- стажуване на безработни лица до 29-годишна възраст в заетост са включени 23 лица (чл. 41 от ЗНЗ);
- чиракуване на безработни лица до 29-годишна възраст с основно или по-ниско образование и без квалификация за чиракуване в заетост са включени 30 лица (чл. 41а от ЗНЗ);
- наемане на безработни лица с трайни увреждания в заетост са включени 104 лица (чл. 52 от ЗНЗ);
- наемане на безработни лица - самотни родители (осиновители) и майки (осиновителки) с деца до 5-годишна възраст в заетост са включени 250 лица (чл. 53а от ЗНЗ);
- наемане на безработни лица, изтърпели наказание лишаване от свобода нито едно лице не е включено в заетост (чл. 55 от ЗНЗ);
- наемане на безработни лица над 55-годишна възраст в заетост са включени 276 лица (чл. 55а от ЗНЗ);
- наемане на безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 12 месеца в заетост са включени 220 лица (чл. 55в от ЗНЗ).

С цел по-ефективното управление на бюджетните средства за реализиране на активната политика на пазара на труда и по-бързата и устойчива реализация на пазара на труда на безработните лица от групите в неравностойно положение е необходимо да се усъвършенства законовата рамка, регламентираща специфичните субсидирани мерки за заетост.

Регламентирането на по-гъвкави механизми и процедури при изпълнение на политиките и мерките за субсидирана заетост и обучение могат да допринесат за по-бързото и ефективно удовлетворяване на индивидуалните потребности на работодателите от квалифицирана работна сила, както и да подобрят възможностите на безработните от групите в неравностойно положение за включване на пазара на труда.

Промените са предпоставка за облекчаване на административните процедури и намаляване на административните разходи на работодателите и на дирекциите „Бюро по труда“, свързани с наемане на работа на безработните лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда.

Основните предложения в ЗИД на ЗНЗ включват:

- **Намаляване тежестта на случаите за прекратяване на регистрацията на безработни лица; промяна в сроковете и условията за следваща регистрация (пререгистрация), за включване в програми и мерки за обучение и заетост, както**

и въвеждане на възможност за служебна промяна в статуса на лицата от безработни в заети лица при включването им в субсидирана заетост по програми и мерки, вкл. финансирани със средства от европейски и други международни фондове (промяна в чл. 20)

Изключването от регистъра на безработните лица с прекратена предходна регистрация за 6-месечен период е неоправдано тежка санкция и води до загуба на правото на обезщетение и до прекратяване на достъпа до услуги, които подпомагат интеграцията на лицата на пазара на труда. С цел ограничаване на пречките пред заетостта, срокът на санкцията се намалява от 6 на 3 месеца.

Предоставя се възможност търсещите работа лица да ползват регламентирани посреднически услуги по информиране и наемане на работа във всички дирекции „Бюро по труда“ в страната, независимо от мястото на регистрация.

Служебната пререгистрация на безработните лица в заети, търсещи работа ще им даде възможност да продължат да ползват услугите по заетостта с цел включване в устойчива заетост.

- **Обединяване на насърчителни мерки с насоченост към групите в неравностойно положение на пазара на труда** (промяна в чл. 36 и отмяна на чл. чл. 36а, 41, 41а, 52, 53а, 55, 55а, 55в) и **отмяна на неефикасни мерки** (чл. чл. 40 и 43)

В ЗНЗ са регламентирани и се прилагат разнообразни насърчителни мерки, които осигуряват финансови стимули за работодатели, които наемат безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда. Спецификата на мерките се определя от целевата група, към която са насочени.

С предложеното в ЗИД на ЗНЗ обединяване на насърчителните мерки се създават условия за преодоляване на фрагментирането в активната политика, подобряване гъвкавостта за бързи и ефективни преходи на пазара на труда; по-ефективно администриране на процедурите по реализиране на активната политика за заетост; по-бърза и устойчива заетост на безработни лица от групите в неравностойно положение.

В условията на очертаващ се недостиг на работна сила, водещо при подбора ще бъде съответствието между търсените и предлаганите професионални знания и умения на работната сила, а не принадлежността към конкретна уязвима група.

За трайно интегриране в заетост на лицата от неравнопоставените групи в обединената мярка за заетост се предвижда както възможност за обучение за придобиване на професионална квалификация или ключови компетентности, по заявка от работодателя, така и предоставяне на средства на работодателя за период до 6 месеца за ментор на наетото лице. Обучението ще подобри шансовете за устойчива заетост на лицата от групите в неравностойно положение на пазара на труда. Менторът (работник или служител от същото предприятие) ще подпомогне трудовата адаптация на наетото лице.

Отмяната на неефикасните мерки, които не се прилагат поради липса на интерес (дружествата за заетост на безработни лица по чл. 40 са изчерпали своята актуалност, а работата на половин ден, по чл. 43, не е привлекателна както за работодателите, поради висока административна тежест предвид наемането на две лица на едно и също работно място и съответно необходимост и от по-висок контрол, така и за лицата, поради по-ниското възнаграждение) ще даде възможност за по-ефективно планиране и разпределяне на средствата за активна политика на пазара на труда.

- **Прецизиране обхвата и съдържанието на понятието „Групи в неравностойно положение на пазара на труда“** (§1, т. 4а от допълнителните разпоредби)

Със ЗИД на ЗНЗ се предлагат промени в определението за „групи в неравностойно положение на пазара на труда“, които включват: прецизиране на възрастта на младежите, съобразно специалния Закон за младежта; насърчаване на балансираното участие на пазара на труда на родителите посредством включване на безработните бащи към уязвимата група на родителите на деца; намаляване възрастта на децата от 5 на 4 години предвид промените за

задължително предучилищното образование за всички деца на 4-годишна възраст; предефиниране групата на по-възрастните безработни лица (над 55 години), предвид постепенното увеличаване на възрастта за пенсиониране

- **Преобразуване на Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“** (отмяна на чл. 60а)

В изпълнение на т. 2 от Решение № 231 на Министерския съвет от 2021 г., беше изготвен функционален анализ на Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“ (ДП БГЦПО) и потвърден характерът му на предприятие, изпълняващо предимно публични функции и политики, свързани с повишаване пригодността за заетост на безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда.

Направеното предложение за преобразуване на предприятието, като административна структурата чрез вливането му в Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи (второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на труда и социалната политика), беше одобрено с Решение № 574 на Министерския съвет от 1 август 2022 г.

- **Промяна в процеса по регистрация на лицата, осъществяващи посредническа дейност по наемане на работа, както и по регистрацията на предприятия, осигуряващи временна работа** (чл. 27а; чл.28, ал. 5; чл. 74з, ал. 1; чл. 74к, ал. 1; чл. 74м, ал. 1; Приложение 2 към чл. 74к, ал.2)

С цел процесът по регистрация на лицата за извършване на посредническа дейност по наемане на работа и по регистрация на предприятията за осигуряване на временна работа да се обособи в рамките на една администрация, както и за намаляване риска от неспазване на нормативно установените срокове предвид препращането на документите от Агенцията по заетостта в МТСП и обратно, в законопроекта се предвижда удостоверенията за регистрация да се подписват от изпълнителния директор на Агенцията по заетостта, вместо от министъра на труда и социалната политика.

- **Регламентиране право за предоставяне на парични средства за представително облекло на служителите на Агенцията по заетостта и нейните териториални поделения за всяка календарна година** (чл. 7)

С оглед създаване на еднакви условия за работа от гл. т. на финансовите придобивки за наетите по трудово и по служебно правоотношение служители на Агенцията по заетостта, в ЗИД на ЗНЗ е предвидено предоставянето на средства за представително облекло, които за наетите по служебно правоотношение са по реда на Наредбата за служебното положение на държавните служители, а за наетите по трудово правоотношение се предвижда изготвянето на отделна наредба.

Регламентирането на право за предоставяне на парични средства за представително облекло на служителите на Агенцията по заетостта и териториалните ѝ поделения по трудово правоотношение ще създаде равнопоставеност в условията на работа между служители, полагащи еднакъв труд.

С предложеният ЗИД на ЗНЗ са изменени и допълнени и други разпоредби. Тези промени имат технически характер и имат за цел да прецизират досега действащи разпоредби или да ги приведат в съответствие с въведените нови разпоредби (чл. 2; чл. 3, ал. 2; чл. 12, ал. 2; чл. 16, т. 15; чл. 21, ал. 3; чл. 27; чл. 30, ал. 1; чл. 30а; чл. 56; чл. 74е, ал. 2, т. 7; чл. 74о, ал. 2; т. 29 от допълнителните разпоредби).

Предложените изменения не водят до въздействие върху държавния бюджет и ще се реализират в рамките на ежегодно определените за МТСП средства за активна политика по заетостта.

ЗИД на ЗНЗ не е свързан с транспонирането на директиви на ЕС или прилагането на регламенти, поради което не се налага към решението да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право.

Съгласно с чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове, проектът на ЗИД на ЗНЗ, мотивите към него, проектът на доклад на министъра на труда и социалната политика, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция

„Модернизация на администрацията“ на МС бяха публикувани на Портала за обществени консултации на Министерския съвет, както и на интернет страницата на МТСП на2023 г., със срок за обсъждане до2023 г. В срока за провеждане на обществените консултации няма постъпили предложения за изменение и допълнение на проекта на постановлението.

След приключването на обществената консултация по чл. 26, ал. 3 на ЗНА и преди днешното заседание, на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет е публикувана справката за постъпилите предложения.

ЗИД на ЗНЗ е обсъден в Националния съвет за насърчаване на заетостта на 05.01.2023 г., и е съгласуван в Националния съвет за тристранно сътрудничество в оперативен порядък.

Проектът на ЗИД на ЗНЗ е съгласуван в съответствие с чл. 32, ал. 1 и 6 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация с министерствата и Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество относно наличието на корупционен риск. Направените бележки и предложения са отразени, съгласно приложената справка.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 4, т. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да приеме решение за одобряване на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на заетостта и да предложи на Народното събрание неговото разглеждане и приемане.

**ЗАМ. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
И МИНИСТЪР НА ТРУДА
И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА:**

ЛАЗАР ЛАЗАРОВ